

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ КОЛЕДЖ
ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Місцеві фінанси

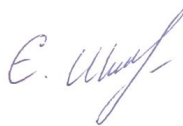
Освітня програма _ Фінанси, банківська справа та страхування

Спеціальність _ 072 “Фінанси, банківська справа та страхування”

Галузь знань 07 “Управління та адміністрування”

Затверджено на засіданні кафедри фінансів,
банківської справи і страхування
Протокол № 1 від 31 серпня 2020 р.

Зав. кафедри

Шекета Є.Ю.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Місцеві фінанси
Викладач (-і)	д.е.н., доц. Щур Р.І.
Контактний телефон викладача	+38(097)8536687
Е-mail викладача	romanwur@ukr.net
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	5 кредитів ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://ifagrarnicol.at.ua/index/bibliotechnij_fond/0-69
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
Перші теми курсу розкривають особливості складу місцевих фінансів, їх роль у розвитку відповідної адміністративно-територіальної одиниці (АТО) шляхом реалізації своїх функцій. Наступні теми містять питання особливостей формування фінансових ресурсів місцевими бюджетами АТО у ході реалізації процесу децентралізації в Україні. На сьогодні є важливим питання фінансової самодостатності кожної адміністративно-територіальної одиниці, що відображено у послідовних темах курсу, розкрито особливості фінансового вирівнювання через міжбюджетні трансфери.	
3. Мета та цілі курсу	
Метою вивчення дисципліни є ґрунтовне узагальнення і доступне викладання теоретичних надбань фінансової думки у місцевих фінансах навчальної та методичної літератури задля підготовки висококваліфікованих працівників, які глибоко розуміють функціонування місцевих фінансів, здатні на практиці творчо застосовувати інструментарій управління фінансовими ресурсами місцевого самоврядування.	
4. Результати навчання (компетентності)	
здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність вчитися і бути сучасно навченим; здатність дискутувати, аргументовано обстоювати свої думки та переконання, правильно оцінювати, вибирати та аналізувати інформацію з різних джерел, робити правильні та обґрунтовані висновки; здатність приймати обґрунтовані рішення; проводити планування величини, складу і структури доходів місцевих бюджетів всіх рівнів; складати розрахунки за витратами бюджетів, забезпечити цільовий напрям бюджетних коштів, проводити нормування витрат бюджету, забезпечити необхідний склад витрат, збалансувало бюджетів; розкривати шляхи раціонального використання бюджетних коштів, економії витрат бюджет всіх рівнів, ефективного використання матеріальних фінансових ресурсів в бюджетних установах; розвивати і закріплювати навички комплексного асоціативного мислення на основі знань набутих, так як деякі завдання мають наскрізний характер і виконання кожного наступного з них ґрунтується на виконанні попередніх; спрямувати практичні, семінарські заняття у студентських групах на інтенсифікацію засвоєння матеріалу, набуття знань з місцевих фінансів; навчити самостійно оцінювати систему формування дохідної бази і напрямку витрачання бюджетних коштів, принципи місцевого оподаткування, створення ефективної системи між бюджетних відносин; застосувати набуті теоретичні знання на практиці, самостійно оцінювати систему регулятивних заходів порівнювати її із зарубіжною практикою; проводити індивідуальний вибір із багатоваріантних рішень завдань, обґрунтувати власну позицію щодо розв'язання тої чи іншої проблеми; здатність до діагностики стану фінансових систем; знати механізм функціонування місцевих фінансів.	
5. Організація навчання курсу	
Обсяг курсу 150 год.	
Вид заняття	Загальна кількість годин

лекції	32 год.				
семінарські заняття / практичні / лабораторні	32 год.				
самостійна робота	86 год.				
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий		
VIII	072«Фінанси, банківська справа та страхування»	IV	вибірковий		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Літер атура	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Місцеві фінанси як галузь фінансової науки. Місцеві фінанси як складова частина загальнодержавних фінансів. Формування інституту місцевого самоврядування і місцеві фінанси. Склад місцевих фінансів. Функції місцевих фінансів. Розподільча функція місцевих фінансів. Місцеві фінанси як фіскальний інструмент перерозподілу валового внутрішнього продукту. Контрольна функція місцевих фінансів та види і форми її прояву. Принципи організації місцевих фінансів і склад місцевих фінансових інститутів. Нормативно-правове регулювання місцевих фінансів.	Лекція, семінар-ське заняття	[1,3]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 2. Місцеві бюджети в системі місцевих фінансів. Розвиток місцевих бюджетів України. Місцеві бюджети в складі бюджетної системи. Тенденції формування та склад дохідної бази. Економічна природа та виникнення місцевого оподаткування. Склад місцевих податків і зборів в Україні. Практика місцевого оподаткування в Україні. Проблеми реформування місцевого оподаткування. Склад і динаміка видатків та пріоритети у витрачанні коштів місцевих бюджетів. Інвестиційна складова місцевих бюджетів.	Лекція, семінар-ське заняття	[5,7]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	10 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 3. Фінансові ресурси і фінансова незалежність органів	Лекція, семінар-	[2,4]	Опрацювати	10 балів	До наступного

самоврядування. Сутність фінансової незалежності місцевого самоврядування та проблеми її зміцнення. Склад фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування. Склад доходів місцевих фінансових ресурсів. Централізовані фонди коштів. Місцеві фінансові ресурси. Децентралізовані фонди коштів. Баланс фінансових ресурсів і витрат регіону. Особливості формування доходів місцевих бюджетів. Методи мобілізації грошових коштів до місцевих бюджетів. Податкові та неподаткові методи формування доходів місцевих бюджетів. Склад доходів, що закріплюються за бюджетами місцевого самоврядування. Формування доходів місцевих бюджетів за рахунок місцевих податків та зборів. Місцеві позики та їх розвиток в Україні. Історичний досвід місцевих запозичень. Вплив малого бізнесу на формування фінансових ресурсів місцевого самоврядування.	ське заняття		лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття		заняття за розкладом
Тема 4. Видатки місцевих бюджетів: порядок їх фінансування. Теоретичні основи формування видаткової частини місцевих бюджетів. Склад та структура видатків місцевих бюджетів. Критерії розмежування видів видатків між місцевими бюджетами. Фінансування власних та делегованих державою повноважень, порядок їх здійснення та законодавче закріплення. Порядок фінансування з поточного бюджету та бюджету розвитку. Характеристика видатків, що здійснюються з бюджетів сіл, селищ, міст районного значення. Видатки, що здійснюються з районних бюджетів та бюджетів міст республіканського	Лекція, семінарське заняття	[2,4]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, пройти тестування до попередніх тем	10 балів	До наступного заняття за розкладом

Автономної Республіки Крим, міст обласного значення, та бюджетів об'єднаних територіальних громад. Склад видатків, що здійснюються з бюджету Автономної Республіки Крим та обласних бюджетів. Застосування програмно-цільового методу у бюджетному плануванні.					
Тема 5. Міжбюджетні відносини: теорія фінансового вирівнювання, бюджетні трансферти. Зміст міжбюджетних відносин та особливості їх організації. Сутність і стан фінансового вирівнювання. Бюджетне регулювання, його цілі та методи. Бюджетні трансферти та їх види. Алгоритм визначення базової та реверсної дотації. Реформування міжбюджетних відносин в Україні.	Лекція, семінарське заняття	[2,4]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	10 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 6. Система управління місцевими фінансами та їх контроль. Зміст і стадії бюджетного процесу на місцевому рівні. Учасники бюджетного процесу на місцевому рівні та їх повноваження. Місцеві фінансові органи, їх завдання, повноваження, функції. Роль місцевих фінансових органів у системі виконавчої влади. Компетенція місцевих органів влади в галузі фінансів, їх участь у бюджетному процесі. Права й обов'язки органів місцевого самоврядування і місцевих органів виконавчої влади на етапах складання, розгляду, затвердження і виконання бюджету. Казначейська система обслуговування місцевих бюджетів. Забезпечення прозорості та відкритості бюджетного процесу. Фінансовий контроль на місцевому рівні.	Лекція, семінарське заняття	[2,4]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	10 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 7. Фінансове забезпечення діяльності виробництв комунальної власності. Місцеве господарство та місцеві фінанси.	Лекція, семінарське заняття	[2,4]	Опрацювати лекційний матеріал,	10 балів	До наступного заняття за розкладом

Фінанси підприємств комунальної форми власності як складова місцевих фінансів. Видатки з місцевих бюджетів на фінансування виробництва комунальної власності та особливості їх планування. Особливості організації фінансів підприємств комунальної форми власності, їх склад та структура. Проблеми фінансового забезпечення підприємств житлово-комунального господарства. Проблеми та основні напрями вдосконалення організації фінансів житлово-комунального господарства.			підготуватися до семінарського заняття, пройти тестування до попередніх тем		
Тема 8. Основи організації фінансів місцевих органів влади у зарубіжних країнах. Зміст і значення Європейської хартії місцевого самоврядування. Бюджетний федералізм як принцип побудови фінансів місцевого самоврядування. Форми та методи фінансового забезпечення місцевого самоврядування в зарубіжних країнах. Доходи та видатки локальних урядів. Місцеве оподаткування в зарубіжних країнах. Фінансове вирівнювання за кордоном. Зарубіжний досвід створення місцевих позабюджетних фондів. Місцеві позики за кордоном.	Лекція, семінарське заняття	[8,9]	Підготовка до контрольної роботи	5 балів	До підсумкового заняття
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу		100 бална за семестр – набраних протягом семестру як залік “відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки, вільно володіє науковими термінами; “добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до			

	розв'язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв'язках; “задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв'язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв'язки; “незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.
Вимоги до письмової роботи	Відповідно до навчального плану, студент виконує одну контрольну роботу, яка є допуском до складання іспиту. Головна мета її – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу. При розв'язанні задач студент має детально вказувати, яким саме був хід його роздумів, якими формулами він користувався.
Семінарські заняття	Семінарське, практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання.. За метою і структурою семінарські, практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за семінарське, практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни
Умови допуску до підсумкового контролю	– оцінка за поточне тестування (10 балів); – оцінка за відповіді на всі основні та додаткові запитання під час аудиторних занять (60 балів); – оцінка за контрольну роботу (20 балів); – оцінка за самостійну роботу (10 балів).

7. Політика курсу

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».

Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом (співбесіда, реферат тощо).

Пропущені практичні, семінарські та лабораторні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій. Поточні „2”, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному, семінарському та лабораторному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.

8. Рекомендована література

1. Бечко П. К. Місцеві фінанси: навч.пос. / П. К. Бечко, О. В. Ролінський. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 192 с.

2. Бюджетний кодекс України (прийнятий 8 липня 2010р.). зі змінами [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/documents>.

3. Василик О. Д. Бюджетна система України: підручник / О. Д. Василик, К.В. Павлюк.- К.: Центр навчальної літератури, 2004.-544с.

4. Власюк Н.І., Мединська Т.В., Мельник М.І. Місцеві фінанси: Навчальний посібник / Н.І. Власюк, Т.В. Мединська, М.І. Мельник.- К.: Алерта, 2011.- 328 с.

5. Леоненко П. М. Теорія фінансів: навчальний посібник / за загальною ред. О. Д. Василика. - Київ: Центр навчальної літератури, 2005.- 480с.

6. Місцеві фінанси: підручник / за ред. О. П. Кириленко.- К.: Знання, 2006.- 677с.

7. Податковий кодекс України (прийнятий 2 грудня 2010р.) зі змінами [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>.

8. Рева Т. М. Місцеві фінанси] :навчальний посібник / Т. М. Рева, К. Ф. Ковальчук, Н. В. Кучкова.- К.: Центр учбової літератури, 2007.- 208 с.

9. Сазонець І. Л. Управління місцевими фінансами: навч. Посібник / І. Л. Сазонець, Т. В. Гринько, Г. Ю. Придатко.- К.: Центр навчальної літератури, 2006.- 264 с.